

Związki między literaturą i sztuką

Czym jest sztuka?

Sources bibliographiques

- Powszechne definicje sztuki - Wikipedia polska i francuska:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Sztuka>

<https://fr.wikipedia.org/wiki/Art>

Arystoteles, *Fizyka*

Władysław Tatarkiewicz, *O filozofii i sztuce*

Piotr Jaroszyński, *Spór o piękno*

CZYM JEST SZTUKA?

Sztuka – różnie definiowany element kultury, przejawiający się utworami, w tym dziełami sztuki. Zdaniem niektórych pojęcie sztuki jest niemożliwe do kompletnego określenia, bo jej granice są ciągle redefiniowane i w każdej chwili może pojawić się dzieło, które w arbitralnie przyjętej, domkniętej definicji się nie mieści. Sztuka spełnia rozmaite funkcje, m.in. estetyczne, społeczne, dydaktyczne, terapeutyczne, jednak nie stanowią one o jej istocie. Nie ma powszechnie uznanych kryteriów oddzielających sztukę od rzemiosła, techniki, sportu, nauki i polityki; przykładowo za formy sztuki uznaje się lutnictwo, gimnastykę artystyczną, eseistykę, tworzenie reportaży i sztukę wojenną; każda z tych działalności łączy się z innymi, nieartystycznymi obszarami kultury. (Wikipedia pl)

Czym jest sztuka?

L'**art** est une activité, le produit de cette activité ou l'idée que l'on s'en fait, qui s'adresse délibérément aux sens, aux émotions, aux intuitions et à l'intelligence. On peut affirmer que l'art est le propre de l'humain ou de toute autre conscience, en tant que découlant d'une intention, et que cette activité n'a pas de fonction pratique définie. On considère le terme « art » par opposition à la nature « conçue comme puissance produisant sans réflexion », et à la science « conçue comme pure connaissance indépendante des applications ».(Wikipédia, fr.).

Czym jest sztuka?

Nowożytna europejska koncepcja sztuki wywodzi się z Grecji starożytnej.

Ale choć używamy tych samych nazw, oznaczały one i oznaczają co innego.

Grecy inaczej rozumieli sztukę, niż świat nowożytny.

Czym jest sztuka? Arystoteles

- Arystoteles, *Fizyka*:

Sztuka to: „zdolność dokonywania czegoś z trafnym zrozumieniem”
oraz

Sztuka: „dokonuje tego, czego natura dokonać nie mogła, albo też naturę naśladuje. Sztuka pierwszego rodzaju jest użytkowa, drugiego zaś, jako pozbawiona użyteczności, ma sens tylko przez to, że służy przyjemności i pięknu”.

Czym jest sztuka? – etymologia pojęć

Sztuka: „techné” = produkcja umiejętna, wykonana według zasad i reguł; do której potrzeba sprawności fizycznej i umysłowej

Poezja: od „Poiesis” – od słowa poiein = robić, produkować, oznaczało „produkcję w ogóle”; poeta – od poietes – każdy wytwórca;

Dopiero z czasem słowem „poezja” oznaczano produkcję szczególnego rodzaju – pisanie wierszy;

Muzyka: od „Musike” – wszelka czynność, której patronują Muzy; muzyk – człowiek prawdziwie wykształcony, głębiej kulturalny, znający się na sztukach, uprawiający je;

Architektura: od „Architektonike” – główna nauka, naczelna, najważniejsza;

Architekt – naczelny wykonawca, kierownik.

Sztuki piękne - PRZEŁOM

techne (Grecja) – *ars* (Rzym) – *art* (średniowiecze)

PRZEŁOM W SPOSOBIE ROZUMIENIA SZTUKI: XVIII WIEK

beaux-arts - sztuki piękne

W połowie XVIII wieku francuski filozof oświeceniowy, **Charles Batteux**, wprowadził termin „sztuki piękne” (*beaux-arts*), zaliczając do nich malarstwo, rzeźbę, architekturę, muzykę, wymowę, poezję, taniec i teatr.